Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind
CONCEPT
Invulling op hoofdlijnen

Concept dd 16/06/2021
(ter bespreking met wh Van Doorninck)

PM/ gemeente Amsterdam, team RES

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Planning en fasering
4. Communicatie

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ? Ook in relatie tot budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit concept tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (Zaandam, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, Diemen, Gooise Meren, Ronde Venen, Ouder Amstel)
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen

- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

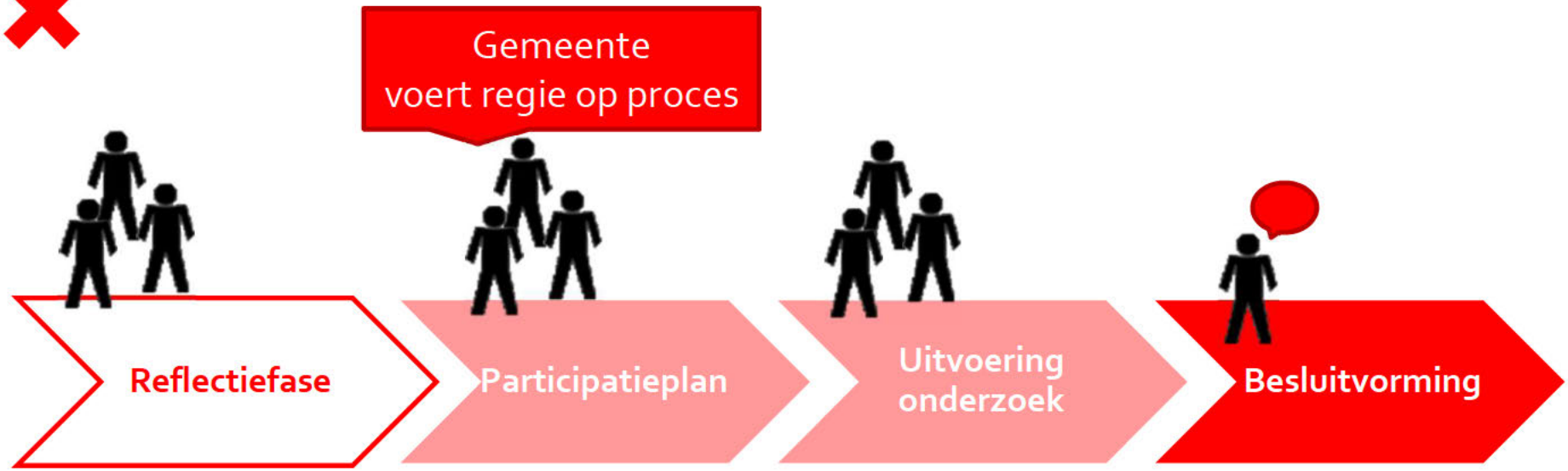

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

Afwegingskader

- Bevat kenmerken die een rol moeten spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden,

Richtlijnen voor participatie (betrekken van belanghebbenden)

- Bevat "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners tijdens het opstellen van het participatieplan, de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase;
- Bevat inzichten uit de evaluatie (tussenproduct)

Richtlijnen voor governance (regierol gemeente)

- Geeft informatie over de regierol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden/ de omgeving en de initiatiefnemers,
- Geeft informatie over de verhoudingen en afstemming tussen RES partners en mede-overheden

Afwegingskader op 3 niveaus

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Het afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen en besluiten over locaties,
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie,
- Is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Thematische gesprekken, o.a. over vormgeven HIA
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Instrumenten (voorbeelden)	Kenmerken voor afweging (voorbeelden)
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Ruimtelijke studie, Simulaties	Zichtlijnen …
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER	Diversiteit en omvang soorten …
Gezondheidseffecten	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties	Aard en omvang hinder …
Duurzame energie ambities	Onderzoek	GWh elektriciteit opgewekt
Maatschappelijke acceptatie	PWE Dialoogsessies	Aandeel mensen dat financieel eigenaar is …
…	…	…

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

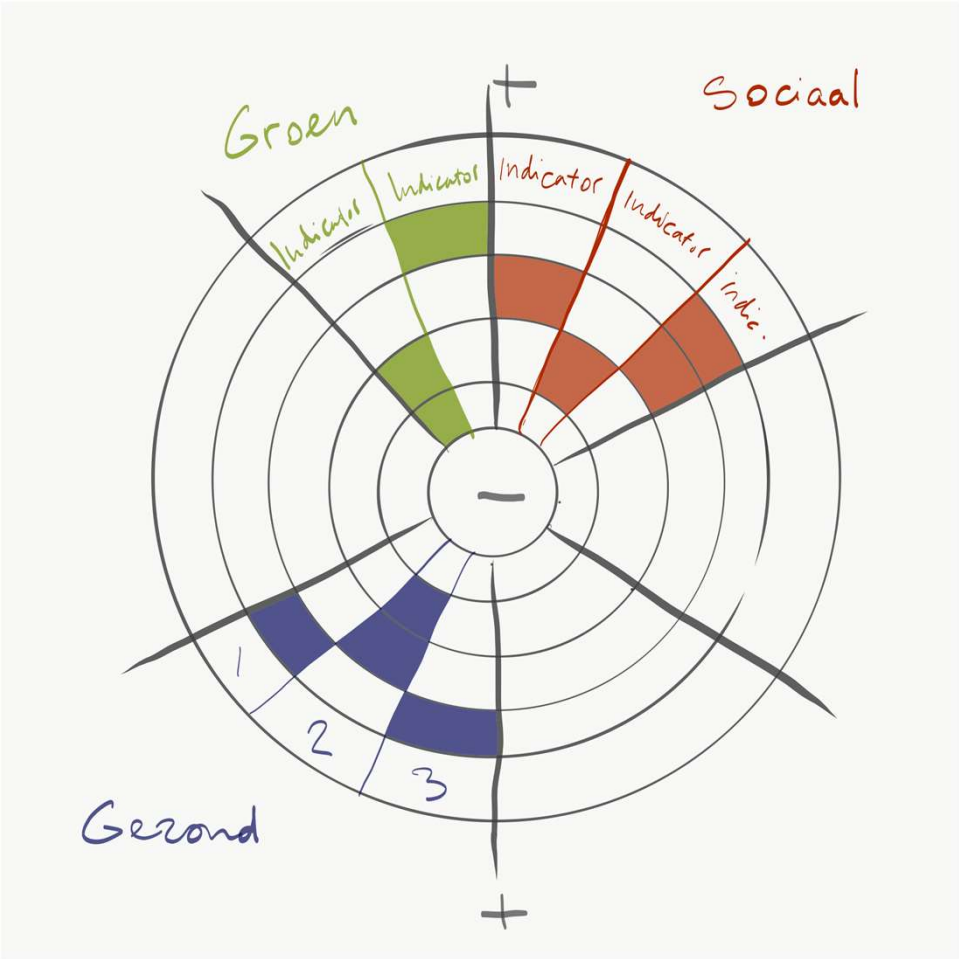

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie

De richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken van het participatieplan door initiatiefnemers,
- Helpt bij het beoordelen van het participatieplan en verdere participatiestappen door de raad.
- Is geen plan van aanpak voor een participatieplan, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders en moties
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Mogelijke activiteiten:

- In kaart brengen verschillende bestaande kaders,
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal over: wat vinden belanghebbenden belangrijk bij participatie? Wat hebben energie-coöperaties nodig?
- Afstemming: Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente Amsterdam?

Met wie (zie boven):

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor governance (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft de samenwerking met de andere overheden vorm (provincie, buurgemeenten, RES regio),
- Geeft inzicht in de regierol van de gemeente,
- Stelt spelregels op hoe met elkaar omgaan.

Wat beschrijven

- Spelregels voor samenspel
- Gezamenlijke benodigde kennisopbouw
- Delen van (participatie) ervaringen
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Mogelijke activiteiten:

- Preconstructie voor afstemmen besluitvorming en beleidscoördinatie
- Dialoogsessies: In kaart brengen:
  - Volgordelijkheid van besluiten en andere inter-afhankelijkheden,
  - Mogelijke beleidstegen-stellingen,
  - Bestaande en benodigde kennis.
- Afspraken maken hoe omgaan met tegenstellingen.

Met wie (zie boven):

- Mede-overheden, o.a. RES partners en buurgemeenten,
- Stadsdelen Amsterdam en andere directies/ afdelingen
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 1/2

Afwegingskader:

- Oprichten stedelijke procesgroep die meedenkt en meedoet in proces
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
- Opstarten uitvraag PWE Raadpleging en ophalen onderwerpen (uitvoering oktober)
- Opstarten traject Ruimtelijke kwaliteit
- Voorbereiden gezondheidswerkgroep en start PVA (HIA)
- Voorbereiden etnografisch onderzoek
- Voorbereiden gesprek inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving
- Voorbereiden …?

Richtlijnen voor governance

- Oprichten procesgroep overheden: stadsdelen, buurgemeenten, provincie, RES NHZ
- Eerste bijeenkomst preconstructie: planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 2/2

Richtlijnen voor Participatie vervolgfase

- Spelregels voor reflectiefase: procesgroepen, communicatie, manieren van betrekken, …
- Opstarten uitvraag evaluatie participatie en start ophalen onderwerpen (overige activiteiten volgen uit gesprekken afwegingskader)

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak van kaders RES/ wind op land

Resultaat fase I: PVA reflectiefase

- Inzicht in lengte en breedte van de reflectiefase
- Capaciteit en budget
- Helder eindresultaat
- Mede op basis van input procesgroep(en)

Fase II (september-maart?)

Eerste contouren (indicatief, nog nader uit te werken):

- Procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
  - Uitvoeren evaluatie participatie & werksessies participatie
  - PWE Raadpleging
  - …

- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
  - Lokale dialoogsessies, o.a.
  - Etnografisch onderzoek,
  - Inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving,
  - Ruimtelijke Kwaliteit,
  - Simulaties, visualisaties,
  - Werksessies over participatie,
  - …

- Procesgroep overheden
  - Analyse preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen
  - Werksessie participatie

- Stedelijke / landelijke (?) gezondheidswerkgroep over o.a. uitgangspunten voor HIA

Communicatie

Kernboodschap windturbines in Amsterdam

Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen is een omslag naar schone energie nodig. Amsterdam heeft de ambitie om de elektriciteitsproductie door windenergie op eigen grondgebied met 50 MW opgesteld vermogen uit te breiden voor 2030.
In zeven gebieden wordt gezocht naar geschikte locaties voor windturbines. Samen met experts, omwonenden en andere stakeholders kijken we waar deze geplaatst kunnen worden. Amsterdammers kunnen ook profiteren van de plaatsing van deze windmolens; het doel is dat minimaal 50% van de (wind)productie in lokaal eigendom komt.

Communicatie

Kernboodschap reflectiefase

Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van 17 windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom een 'reflectiefase' plaats. Er wordt meer tijd genomen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren.

Communicatie

Uitgangspunten voor communicatie :

Het CONCEPT pva reflectiefase is de onderlegger voor de communicatie.

We leggen continu uit waarom wind op land nodig is en waarom we dit doen

1) ***Betrekken:*** we nodigen bewoners en stakeholders uit voor diverse participatietrajecten

2) ***Zichtbaar en voelbaar maken:*** we laten bewoners en stakeholders een realistisch beeld zien van de effecten van windturbines

3) ***Informeren:*** we brengen bewoners en stakeholders in de gehele stad en buurtgemeenten op de hoogte van de activiteiten in het proces en de resultaten hiervan.

Communicatie

Drie lijnen:

A. Communicatie ter ondersteuning van de participatie reflectiefase: werving, zichtbaar maken resultaten

B. Externe communicatie naast ondersteuning participatie: voelbaar en zichtbaar maken, nuanceren, informeren van groepen/wijken die nog niet goed zijn bereikt, informeren/up to date houden

C. Interne communicatie: naar gemeentelijke directies en buurgemeenten

Communicatie

A. Communicatie ter ondersteuning van participatie reflectiefase

Werven van diverse deelnemers met gebruik van de kernboodschappen, zichtbaar maken resultaten, via oa:

- Gemeentelijke kanalen zoals stadskrant, website, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, nieuwsbrieven stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Bewonersbrieven
- Advertenties in lokale print media, stedelijk en stadsdeelspecifiek.
- Persberichten bij activiteiten/resultaten die een nieuwswaarde hebben
- Lokale fysieke locaties en social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente voorzien van posters en posts

NH1

Communicatie

B. Communicatie naast participatiecommunicatie

Zichtbaar en voelbaar maken, nuanceren, informeren diverse doelgroep via oa:

- Infographics/animaties/ filmpjes/3D animatie/simulator
- Excursies naar andere steden/gebieden waar windmolens staan, gesprekken met bewoners van andere steden/gebieden waar windmolens staan, wandelingen in zoekgebieden
- Visuele verslagen bovenstaande excursies
- De wijk in met een bus/op de markt/persoonlijke ontmoetingen
- Stadskrant, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Lokale zenders zoals RTVNH en AT5 voorzien van content.
- Persberichten /artikelen / brengen van een positief/genuanceerd verhaal bij specifieke media
- Lokale social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente.
- Bewonersbrief

NH1 [redacted]; 11-6-2021

NH4
MO1

Communicatie

C. Interne communicatie

Gemeentelijke directies betrekken bij het proces

Belangrijkste doelgroepen: Stadsdelen, G&O, buurtgemeenten

- Interne bijeenkomsten zoals R&D online en toelichten op vergaderingen
- Directe persoonlijke en mailcontacten
- Intranetpagina
- Tamtampagina
- Interne nieuwsbrieven

Dia 25

NH4 Nick Henning; 11-6-2021

MO1 Maartje Oome; 14-6-2021

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE (**https://youtu.be/kdGUqK5KZFI**)
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels
- Proces en klankbordgroepen
- …